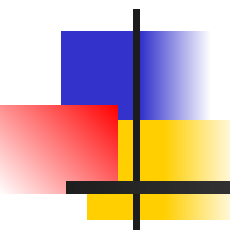

Лекція 9-10
Тема 7. Фінансове
забезпечення відтворення
ОСНОВНИХ ФОНДІВ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

ННІ Бізнесу

Лектор:

Дробот Наталія Миколаївна

Питання лекції:

- 1. Сутність основних засобів та їх відтворення.
- 2. Показники стану та ефективності використання основних засобів.
- 3. Знос і амортизація основних засобів.
- 4. Сутність та джерела фінансування капітальних вкладень, їх формування та використання.

Основні фонди -

це сукупність споживчих вартостей, які тривалий час (більше одного року) у незмінній натуральній формі використовуються за функціональним призначенням.

Основні фонди –

це матеріальні цінності, які використовуються у виробничій діяльності підприємства понад один календарний рік з початку введення їх в експлуатацію, а також предмети вартістю за одиницю понад 1000 грн. (за ціною придбання).

Облікова класифікація основних засобів

Основні засоби

- Земельні ділянки
- Капітальні витрати на поліпшення земель
- Будинки, споруди та передавальні пристрої
- Машини та обладнання
- Транспортні засоби
- Інструменти, прилади, інвентар (меблі)
- Робоча і продуктивна худоба
- Багаторічні насадження
- Інші основні засоби

Інші необоротні матеріальні активи

- Бібліотечні фонди
- Малоцінні необоротні матеріальні активи
- Тимчасові (нетитульні) споруди
- Природні ресурси
- Інвентарна тара
- Предмети прокату
- Інші необоротні матеріальні активи

Класифікація основних фондів

*За функціональним
призначенням*

Виробничі основні фонди

Невиробничі основні фонди

*За належністю
(власністю)*

Власні основні фонди

Орендовані основні фонди

Безкоштовно надані основні фонди

*За групами
бухгалтерського
обліку*

Основні засоби

Інші необоротні матеріальні активи

Виробничі основні фонди

-це засоби праці, які багаторазово беруть участь у виробничих процесах, зберігають при цьому натуральну форму і поступово, в міру зносу, переносять свою вартість на продукцію (товари, роботи, послуги).

- це вартість матеріально-речових цінностей, які безпосередньо беруть участь у виробничому процесі або сприяють його здійсненню

Невиробничі основні фонди

це вартість матеріально-речових цінностей, що не беруть безпосередньої або побічної участі в процесі виробництва, не переносять своєї вартості на вироблений продукт та передбачені для обслуговування потреб житлово-комунального господарства, охорони здоров'я, освіти, культури.

Відтворення основних виробничих фондів –

це процес безперервного їх
поновлення.

Розрізняють *просте і розширене*
відтворення.

Просте відтворення основних фондів

здійснюється в тому самому обслуговуванні, коли відбувається заміна окремих зношених частин основних фондів або заміна старого устаткування на аналогічне, тобто тоді, коли постійно відновлюється виробнича потужність.

Розширене відтворення основних фондів

передбачає кількісне та якісне збільшення діючих основних фондів або придбання нових основних фондів, які забезпечують вищий рівень продуктивності устаткування.

Процес відтворення має кілька ознак:

1. основні виробничі фонди поступово переносять свою вартість на вироблену продукцію;
2. у процесі відтворення основних виробничих фондів одночасно відбувається рух їх споживної вартості та вартості;
3. нарахування амортизаційних відрахувань здійснюється нагромадженням у грошовій формі частково перенесеної вартості основних виробничих фондів на готову продукцію.
4. основні виробничі фонди поновлюються в натуральній формі протягом тривалого часу, що створює можливість маневрувати коштами амортизаційного фонду.

Показники оцінки ОФ

Показники забезпечення підприємства ОФ

фондомісткість

фондозабезпеченість

коефіцієнт вартості ОФ в активах підприємства

Показники оцінки стану ОФ

коефіцієнт зносу ОФ

коефіцієнт придатності ОФ

коефіцієнт оновлення ОФ

коефіцієнт вибуття ОФ

коефіцієнт приросту ОФ

Показники оцінки ефективності використання ОФ

фондовіддача ОФ

рентабельність ОФ

абсолютна сума прибутку на 1 грн. ОФ

Знос основних фондів

Фізичний

Втрата споживчої вартості в процесі виробничої діяльності

Знос в процесі зберігання чи бездіяльності

Моральний

Зниження вартості, здешевлення відтворюваності або створення нових, досконаліших та економічно ефективніших основних фондів

Амортизація —

це процес поступового перенесення вартості основних виробничих фондів і нематеріальних активів з урахуванням витрат на їх придбання, виготовлення або поліпшення згідно з нормами амортизаційних відрахувань, встановлених законодавчо.

Амортизаційні відрахування —

грошове відображення розміру амортизації, відповідного ступеня зносу основного капіталу. Вони включаються до собівартості продукції та компенсуються при її продажу у виручці, що надходить.

Амортизаційні відрахування підприємства проводять щоквартально відповідно до встановлених єдиних норм і балансової (залишкової) вартості основних фондів за окремими групами або інвентарними об'єктами встановлених законодавчо.

Залишкова вартість основних виробничих фондів

$$Зв = [В*(100 - i)]:100,$$

де $Зв$ – залишкова вартість основних виробничих фондів;

$В$ – відновлена (первісна) вартість основних виробничих фондів;

i – ступінь зносу основних виробничих фондів, %.

Розмір амортизаційних відрахувань залежить від:

- балансової вартості основних засобів;
- норм амортизації;
- методів нарахувань амортизації.

Сума амортизаційних відрахувань визначається

$$A = B_a * N / 100\%,$$

де **A** - сума амортизаційних відрахувань

B_a - балансова вартість основних виробничих засобів;

N - норма амортизаційних відрахувань до балансової вартості кожної з груп основних засобів, %.

Норми амортизаційних відрахувань

група 1 - 2%;
група 2 - 10%;
група 3 - 6%;
група 4 - 15%.

Групи основних фондів:

Група 1 – будівлі, споруди, їх структурні компоненти, передавальні пристрої, вартість капітального поліпшення землі.

Група 2 – автотранспорт та вузли (запасні частини) до нього, меблі, побутові електричні, оптичні, електромеханічні прилади ті інструменти, різне конторське обладнання, устаткування та приладдя.

Група 3 – основні фонди, невиключене до груп 1 і 2, 4 (сільськогосподарські машини, робоча і продуктивна худоба, багаторічні насадження).

Група 4 – електронно-обчислювальні машини, їх програмне забезпечення, телефони (в т. ч. стільникові), мікрофони, реальна вартість яких перевищує вартість малоцінних товарів (предметів).

Балансова вартість групи основних фондів

$$БА = БЗ + ПА - ВА - АА,$$

де **БА** – балансова вартість групи основних фондів на початок звітнього періоду;

БЗ - балансова вартість групи основних фондів на початок періоду, що передував звітньому;

ПА – сума витрат, понесених на придбання основних фондів, здійснення капітального ремонту, реконструкції та іншого поліпшення основних фондів протягом періоду, що передував звітньому;

ВА – вартість виведеної з експлуатації відповідної групи основних фондів протягом періоду, що передував звітньому;

АА – сума амортизаційних відрахувань, нарахованих у період, що передував звітньому.

Капітальні вкладення -

це витрати на будівництво нових, розширення, реконструкцію і технічне переобладнання наявних основних фондів виробничого і невиробничого призначення. Це реальні інвестиції підприємств, спрямовані на створення і відтворення основних фондів.

Для визначення розміру капітальних вкладень

на підприємстві складається бюджет капітальних витрат, тобто розрахунок запланованих витрат на капітальні вкладення.

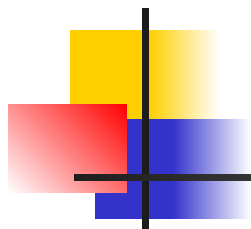
Бюджет капітальних витрат включає два розділи: I розділ – „Капітальні витрати”; II розділ – „Надходження коштів”.

Види капітальних вкладень:

1. На зміну й оновлення устаткування з метою підвищення якості продукції або скорочення витрат на її виробництво.
2. На розширення виробничих потужностей у зв'язку зі збільшенням попиту на продукцію, що виробляється.
3. На створення виробничих потужностей для випуску нових видів продукції.

Джерела фінансування капітальних вкладень

- 1) власні фінансові ресурси (включають внески засновників підприємства; амортизаційні відрахування; кошти від продажу власного майна);
- 2) позичені фінансові ресурси;
- 3) кошти, отримані від продажу цінних паперів, внески членів трудових колективів;
- 4) кошти державного бюджету та місцевих бюджетів;
- 5) кошти іноземних інвесторів.

Дякую за увагу!